

Tárgy: Szakmai beszámoló – 204108/01559

Iktatószám: 19/2020.

Ügyintéző: Dr. Szabó Sarolta

Szakmai beszámoló a 204108/01559 azonosító számú pályázathoz

Ünnepi konferencia a Sóstói Múzeumfalu alapításának 50. évfordulója alkalmából

A konferencia megvalósításának eredményessége, szakmai tapasztalatai

A nyíregyházi Jósza András Múzeum tagintézményeként működő Sóstói Múzeumfalu 2020. március 9-én és 10-én kétnapos ünnepi konferenciát rendezett a szabadtéri néprajzi múzeum alapításának 50. évfordulója alkalmából.

Dr. Rémiás Tibor megyei hatáskörű városi múzeumigazgató és dr. Szabó Sarolta területi múzeumigazgató bevezető, köszöntő szavai után Kassai Hajnal, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Múzeumi Főosztályának vezetője nyitotta meg a tudományos tanácskozást.

A konferencia első napján a levezető elnök dr. Páll István etnográfus, a Sóstói Múzeumfalu nyugalmazott igazgatója volt.

A rendezvényen 42 fő vett részt. A hazai szabadtéri múzeumok és gyűjtemények valamennyien képviselték magukat. A külföldről meghívott vendégek közül a kolozsvári Erdélyi Néprajzi Múzeum (Románia), az ungvári Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum (Ukrajna), valamint a bártfai Sárosi Múzeum (Szlovákia) küldöttsége vett részt a tanácskozáson. Sajnálatunkra az Ólublói Múzeum (Szlovákia) három munkatársa, bár előzetesen bejelentkezett, végül lemondta a részvételt, amiben az utazás és határátlépés koronavírus-járvány előidézte kockázata játszott döntő szerepet.

A konferencia első napján előadások hangzottak el a skanzeneknek az adott ország múzeumi struktúrájában betöltött szerepéről.

Az előadások sorát dr. Cseri Miklós, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója nyitotta meg „Új irányvonalak a magyarországi skanzenekben” címmel. Azt a történeti folyamatot mutatta be, amely a Kelet-Közép-Európában, így Magyarországon is

megszülető skanzen gondolat fizikai megvalósításának sikereitől a 20. század elején jelentkező törés okain át elvezetett a változtatás szükségességének felismeréséhez, és olyan problémák megoldásának útkereséséhez mint a térbeli, időbeli és tematikai bővítés, a bemutatás lay-out módszerének és eszközrendszerének megújítása, a kiállítási üzenet living history módszerrel történő átadásának megvalósítása. Taglalta azokat a jelenségeket, amelyek egy nyitottabb társadalom igényeit figyelembe vevő, újfajta skanzen irányába mutatnak. Ez határozottan és erővel vesz részt a társadalmi párbeszédben, a kultúra-közvetítésben, támogatja az egyre inkább alulképzett újabb és újabb generációkat, és segíti őket a fontos kérdések (pl. nemzeti, vallási, személyiségi identitás; nyelvi, kulturális és egyéb másság, migráció, környezetvédelem, öko gondolkodás stb.) megválaszolásában. Ehhez változtatni kell a szemléleten – hangzott el a konklúzió –, a szerepfelfogáson és a nemzetközi kapcsolatrendszeren.

Dr. Tötszegi Tekla, a kolozsvári Erdélyi Néprajzi Múzeum igazgatóhelyettese „A szabadtéri múzeumok helyzete Erdély múzeumi struktúrájában” című előadásában röviden bemutatta a romániai szabadtéri néprajzi múzeumokat, működésük sajátosságait; majd részletesebben beszélt az Erdélyi Néprajzi Múzeum alapításának körülményeiről, a II. világháborús megsemmisülést követő újrakezdés nehézségeiről, azokról a problémákról, amelyek napjainkban a skanzen típusú múzeumok térbeli, időbeli terjeszkedésének korlátokat szabnak, illetve akadályozzák a módszertani megújulást. Fényképeken keresztül ízelítőt adott a múzeum életének néhány látogatóbarát rendezvényéből.

Vaszil Kocan, a Kárpátaljai Szabadtéri Néprajzi Múzeum vezetője előadásában vázolta az ungvári skanzen történetét, bemutatta kiállítási egységeit, a múzeum főbb tevékenységeit, publikációit, betekintést engedett az állagmegórással kapcsolatos nehézségekbe. Beszámolt az ismeretátadás formáiról, módszereiről. Mivel az ungvári skanzen is 50 éves, meghívta a tanácskozás résztvevőit az ez alkalomból megrendezésre kerülő ünnepségre.

A három előadást követően dr. Szabó Sarolta, a Sóstói Múzeumfalu igazgatója bemutatta a vendégeknek a 2019 szeptemberében átadásra került fejlesztéseket, amelyek a szabadtéri néprajzi múzeum területén részben állagmegórási, részben turisztikai céllal valósultak meg a TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 „A Sóstói Múzeumfalu fejlesztése” európai uniós pályázati projekt keretében.

A konferencia második napja a kézműves mesterségek skanzenekben történő bemutatására, az élő interpretáció problémáira fókuszált. A provokatívnak szánt nyitó előadást dr. Sári Zsolt, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum általános főigazgató-helyettese tartotta. A kézművességbemutató-felfogás történeti vázlatát követően számos nemzetközi (amerikai és európai) példán keresztül mutatta be azokat a lehetőségeket, amelyek a hagyományos mesterségeket még művelő szakemberek bemutatói mellett a digitális (pl. videóprojekció), illetve a living history módszer alkalmazásában rejlenek. Az előadást követően elfoglalta a levezető elnöki széket is, amelyre eredetileg dr. Cseri Miklós, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója kapott felkérést, de a hazánkban kialakult koronavírus okozta veszélyhelyzet miatt főigazgató úr a tanácskozás második napján már nem vehetett részt.

Dr. Sári Zsolt előadását követően először Varju András, a Göcseji Múzeum osztályvezetője „Kézzel fogható tudás. Népi kismesterségek a Göcseji Falumúzeumban” című korreferátumát hallgathattuk meg. Különösen a népi építészeti örökség állagmegóvásában, a műtárgyépületek védelmében jelentkező munkaerőhiányra hívta fel a figyelmet, illetve ennek orvoslási lehetőségeként arra a határon átnyúló pályázatokra, amelynek keretében saját szakembereik pótolhatatlan szaktudását tanfolyami formában szeretnék átörökíteni, megtanítani az ez iránt érdeklődő jelentkezőknek.

A Vasi Skanzen intézményvezetője, dr. Horváth Sándor a kézművesség fogalmát szélesebben értelmezve olyan ismeretátadási példákat mutatott be, amelyek a digitalizáció korában visszavezetnek a természethez; a kézi, kézzel végzett munka megtapasztalásának flow-élményéhez, a mára kihalt falusi élet praktikus ismereteinek felelevenítéséhez.

A hivatalos programban leírtakkal ellentétben az ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark régész munkatársa nem tudott eljönni rendezvényünkre, távollétében kollégája, Gál László etnográfus beszélt arról a műhelyről és áttelepítésének tervéről, amelyben az utolsó tömörkényi cipész, Vincze János mester dolgozott.

A korreferátumok sorát Gombos-Lőrincz Alexandra, a Sóstói Múzeumfalú néprajzos muzeológusa zárta, aki bemutatta intézményünk mesterséggyűjteményének erős és gyenge oldalait, illetve a mesterségek és mesterek kihalásának következtében előtérbe kerülő

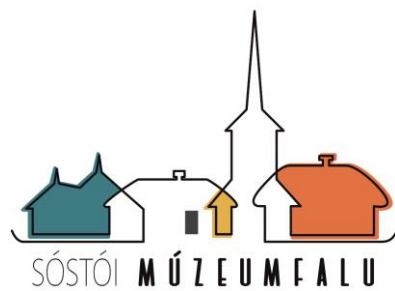
problémákat, kihívásokat, amelyek a statikus műhelysori bemutatás megújításának kiindulópontjai lehetnek.

A tanácskozást hozzászólások zárták.

Köszönjük a konferencia lebonyolításához nyújtott támogatásukat!

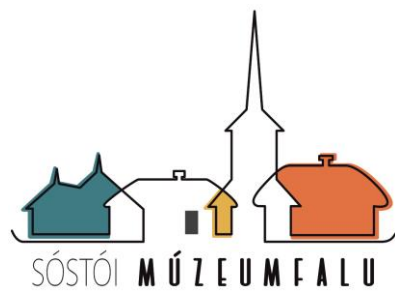
Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő, 2020. március 18.

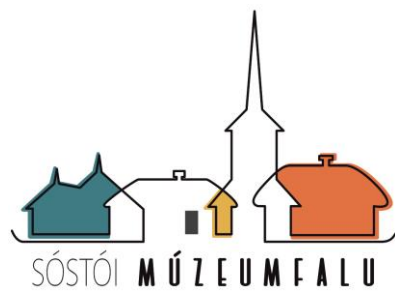
Dr. Szabó Sarolta
területi múzeumigazgató

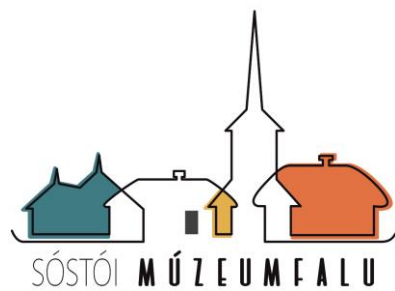

FÉNYKÉPEK

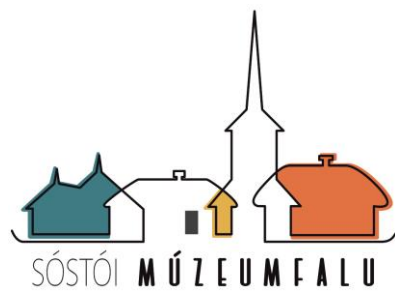

MEGHÍVÓ

A Sóstói Múzeumfalú tisztelettel meghívja Önt és munkatársait az Intézmény alapításának 50. évfordulója alkalmából rendezett konferenciára.

2020. MÁRCIUS 9-10.

Sóstói Múzeumfalú, 4431 Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő, Tölgyes u. 1.

A KONFERENCIA TERVEZETT PROGRAMJA:

13.00-13.30 **Regisztráció**

13.30-13.45 **Köszöntők**

Dr. Rémiás Tibor megyei hatókörű városi múzeumigazgató, Jósza András Múzeum, Nyíregyháza
Dr. Szabó Sarolta területi múzeumigazgató, Sóstói Múzeumfalú, Nyíregyháza

13.45-14.00 **Megnyitó**

Kassai Hajnal főosztályvezető, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Múzeumi Főosztály, Budapest

A GONDOLATTÓL A MEGVALÓSÍTÁSIG

A szabadtéri múzeumok helyzete az adott ország közgyűjteményi struktúrájában
Levezető elnök: Dr. Páll István nyugalmazott múzeumigazgató, Sóstói Múzeumfalú, Nyíregyháza

14.00-14.30 **Új irányvonalak a magyarországi skanzenekben**

Dr. Cseri Miklós főigazgató, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

14.30-15.00 **A szabadtéri múzeumok helyzete Erdély múzeumi struktúrájában**

Dr. Tótszegi Tekla igazgatóhelyettes, Erdélyi Néprajzi Múzeum, Cluj-Napoca, Románia

15.00-15.30 **Az ungvári skanzen története, problémás feladatok és fejlesztési kilátások**

Vaszi Kocan igazgató, Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum, Užgorod, Ukrajna

15.30-16.00 **Hozzászólások**

16.00-17.30 **A TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002**

„A Sóstói Múzeumfalú fejlesztése” pályázati projekt eredményeinek bemutatása
Dr. Szabó Sarolta területi múzeumigazgató, Sóstói Múzeumfalú, Nyíregyháza

18.00 **Vacsora, kötetlen beszélgetés**

1. NAP

2. NAP

10.00-10.30 **Érkezés, kávé, pogácsa**

A KÉZMŰVES MESTERSÉGEK BEMUTATÁSÁNAK ÚJ PERSPEKTÍVÁI A SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUMOKBAN ÉS GYŰJTEMÉNYEKBE
Levezető elnök: Dr. Cseri Miklós főigazgató, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

10.30-11.00 **Kézműves mesterségek a szabadtéri múzeumokban: átok vagy áldás?**

Dr. Sán Zsolt főigazgató-helyettes, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

11.00-11.15 **Kézzel fogható tudás. Népi kismesterségek a Göcseji Falumúzeumban**

Varju András osztályvezető, Göcseji Falumúzeum, Zalaegerszeg

11.15-11.30 **Minden, ami házi, kézi, bio, natúr**

Dr. Horváth Sándor intézményvezető, Vasi Skanzen, Szombathely

11.30-11.45 **Az utolsó tömörkényi cipészmeister, Vincze János műhelye és annak telepítési terve az ópusztaszeri Szabadtéri Néprajzi Gyűjteményben**

Szabó Dénes régész, Nemzeti Történelmi Emlékpark, Ópusztaszer

11.45-12.00 **Kézműves mesterségek a Sóstói Múzeumfaluban: hogyan tovább?**

Gombos-Lőrincz Alexandra néprajzos muzeológus, Sóstói Múzeumfalú, Nyíregyháza

12.30 **Ebéd, kötetlen beszélgetés**

A rendezvényen kép- és hangfelvétel készül.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

ANTIKUM

NYÍREGYHÁZA
Többet ad!

SÓSTÓI MÚZEUMFALU

4431 Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő, Tölgyes u.1.

Telefon/fax: 42/500 552
E-mail: info@muzeumfalu.hu
www.muzeumfalu.hu